

Ühtik nummer 10 kop.

Meie Mats

Tellimise hind:

Rättefactimisega aastas 2 rbl. — kop.
Ise ära viies 1 " 60 "

Toimetuse ja talituse:

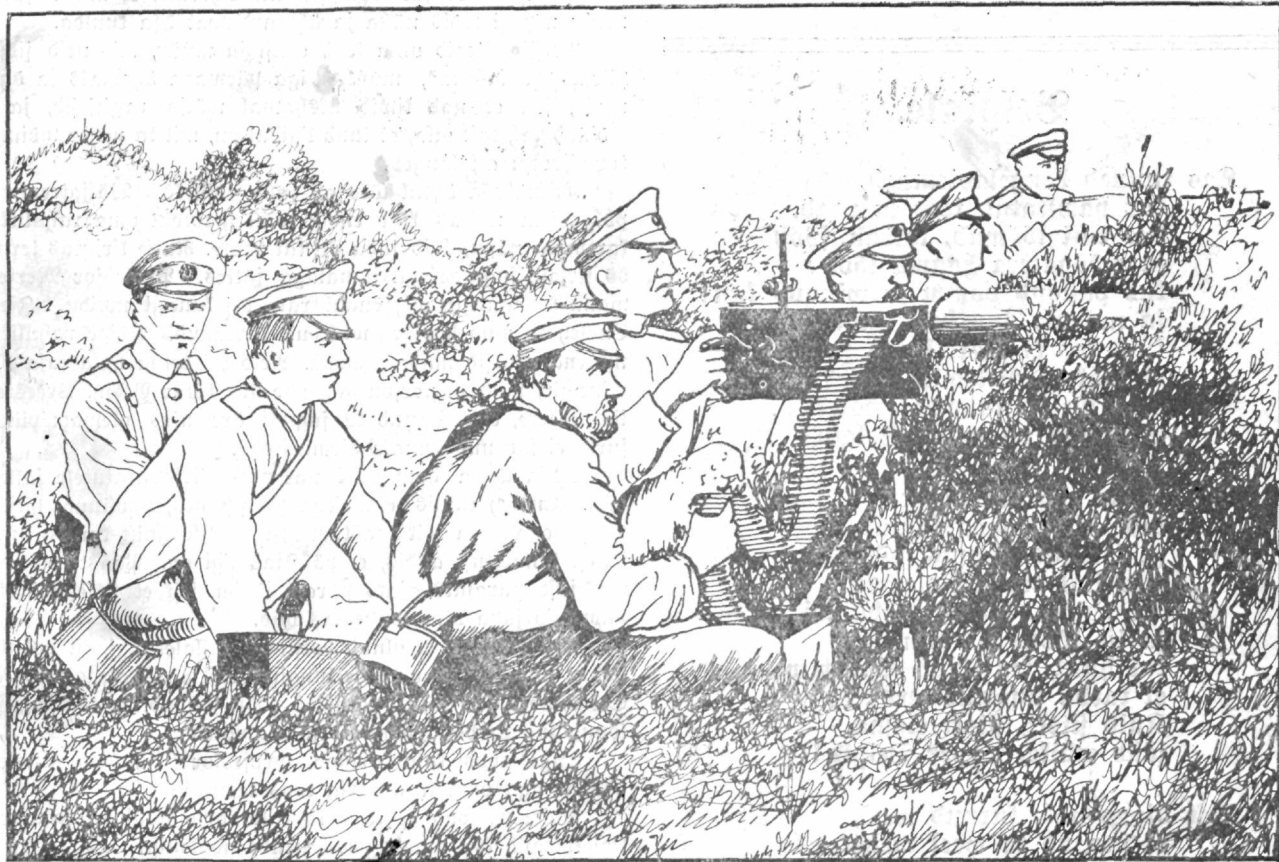
Tallinnas, Harju ja Kiiu tänaval nr. 15,
„Teaduse“ raamatukaupluses.

Nr. 4.

Laupäeval, 13. (26.) septembril 1914.

Nr. 4.

Kuulipildujad Ida-Preisimaal tegewuses.

Ilmuksid trükitist:

I.

Dr. J. Masingi toimetusel:

Rodu-arst ja kodu-aptet

Haiguste äratundmine, ravitsemine ja arstirohud. S. 1 rbl.
See raamat ei tohiks ühesti perekonnas ja tööstuse-aiutuses puududa.

II. Naistehaigused

Haiguste kirjeldused, juhatused ja arstirohud haiguste ravitsemiseks, waluta sünnitamine. 51 pildiga. Hind 1.50 kop.

„Teaduse“ kirjastuse raamatukauplus

teatab austatud kirjanduseõpradele,

foolipetajatele ja rändajatele raamatukauplusele, et „Teaduse“ raamatukaupluses võistluseta odavate hindadega õpe-, teaduslikka-, ilukirjanduslikka-, juturaamatuid jne. võib saada. Peale raamatute on suur tagawara kirjutismaterjali, piltpostit., koolitarwitusi ja kõiks. raamatut. puutuwaid kaupastid.

„Teaduse“ raamatukauplus, Harju ja Kiiu tänaval nr. 15, sisseem. Kiiu tänaval.

Prantsuse wäe wastuwõtmine Elsfassis.

Belgiale.

Ras tunned kangelastemaad,
kus häwitatud teed ja raad,
kus tuli löömab, loidab, sõõb
ja möögatera haawu löõb;
kus paugub pomm ja wingub tuul
ja nutralt nuuksub, nutab tuul,
kuid kes ei siiski heida meelt,
ei lahtu wõtlemise teelt?
Kus on see kangelasemaa? . . .
See maa on wäike Belgia!

Kui waras tige waenlane
tall' äkki kippus kallale
ja laastas, tappis, põletas,
mis tial ees tal olemas . . .
Ta naised, lapsed maha löi
ja ise löbus sõi ning jõi
kui hunt, kes ihlak ainult werd,
ei kardda piisaratemerd . . .
Kuid siiski, siiski elama
jääb wäike, waper Belgia!

Seft õigus pole furnud weel,
ei furnud ka weel mehemeel;
niikaua kui üksainus mees,
weel elab tema raja sees,
niikaua kui üksainus rind
weel tuksub, kaitseb tema sind!
Aeg tuleb, millal häbiga
peab waenlane siit lahtuma,
ja uuel ilul õitfema
läeb wäike, waper Belgia!

R. Põid.

Kalamari.

Tõsine jutustus poksiijate mäsuaajast Hiinamaal.

Neljas sissepiiramise päew oli juba lõpule jõudmas; sõja- ja toidumoon oli lõppemas. Kui poksiijate mäs lahti plahwatask, olid wähesed inglased kindlustatud kantsi kogunud ja otjastanud siin jeni wastu panna, kui abi pärale jõuab.

Kants oli wiiskümmend penikoormat mererannast eemal, aga jeal, lahes, seisis Europa laewastik. Sellepärawst pidas wäike wäeosa oma kantsis wahwaste wastu, kuigi neid kõigest näputäis oli: mõnikümmend pärismaalast-kristlast, paar raudteemetnikku ohwitseriga eesotjas ja weel wiis europlast. Oli ju loota, et rannast abi warsti pärale jõuab.

Wihased poksiijad tungisid nii lähedale, et müüri pealt nende nägu si wdis näha ja ahwardawat kisa kuulda.

Poksiijad tegid oma tööd edasi ja müür, mis neid sissepiiratutest lahutas, muutus iga päewaga õhemaks ja õhemaks, sest et nad kiwid ükskawal wälja urgitsefid, ja ei wõinud kahtlust olla, et tund ligidal on, mil ta nende wõimfa tormijooksu all langeb.

Keisrädala õhtul läks asi juba tõsiseks. Wäljateeninud polguülem näitas küll endist wiisi igalpool oma rahulikku, kartmata nägu, kuid jüda oli tal raske. Kalle kirjutas terve õõ kirjasi, jugulastega jumalaga jättes. Profesfor Merjer, wana keeleuuriija, oli sõnaahtram kui kunagi muudu. Slegi Ensley oli oma hariliku wäleduse kaotanud. Õdige rahuliku matena esinesid naisterahwad. Neid oli kolm: halastaja dde Sinclair, mis Patterfon ja nende ilus tütar Jessy. Preester, ija Pierre, ei näitanud ka jugugi arewuses olewat: piinasurm ei juutnud temale hirmu teha.

Neljapäewa hommikul naeratas sissepiiratutele jällegi dnu. Ensley kuulis esimesena püssipauku, pooltundi hiljem wõisid aga juba kōid wastastitust püssilastmist kuulda, mis jellest tunnistust andis, et päästjad ligi on. Päästesjalk tõdeta just parajaks ajaks pärale jõuda, sest et sissepiiratutel padrunid juba otja lõppemas olid.

Sel päewal ei olnud poksiijate kallale tungimist oodata, sest et nad kōid sinna poole tungisid, kust püsside ragin kostis. Sel kombel olid kantsi kaitsejad tööst wabad, ja kōid kogusid lõunalaua ümber, wõimfate ja elawatena.

„Aga toos kalamarjaga, profesfor?“ hüüdis Ensley, „Andke aga oma kalamarja toos meile siia!“

Naisterahwad hakkasid ka kalamarja nõudma, ja warstigi toetasid kōid omalt poolt nende nõudmist.

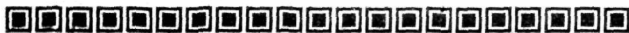
Profesfor Merjer, wana keeleuuriija Kaliforniast, oli mõni päew enne poksiijate mäsju oma tuttawa käest San-Franziskoist wäike postijaadetuse jaanud, mille sees muu seas ka toos kalamarjaga oli ja kolm pudelit Lacrima-Christi.

Pääsemine oli ligidal: weel enne widewikku jaawad nad wabastatud! Mispärawst siis mitte täna seejuguft haruldast mainusrooga maitsta, nagu kalamari.

Kuid profesfor wangutas ainult oma halli pead.

„Kannatame weel parem“, ütles ta.

„Oodata? Mis jooks weel oodata?“ waidlesid teised wastu.

„Ega päästefakk veel nii ruttu meile ei jõua,“ vastas professor.

„Igal juhtumisel jõuab väeosa õhtuks siia“, jegas enast Kalle wahela.

Kuid wana õpetlane jäi kõikumataks.

„Ja meie jätamegi kalamarja õhtuks“, ütles ta.

„Jah, professor“, ütles mister Patterjon, „Ma kuulsin, et teil see juba teine sissepiiramine läbi on teha.“

Wanamehe nägu lõi tumedaks.

„See oli 99. aastal Sung-Dongis“, vastas ta.

„Jutustage, kuidas teid sellest Sung-Dongist wabastati?“

Wanamehe nägu läks veel rohkem tumedaks.

„Meid ei wabastatud jol korral“, ütles ta mõrudalt.

„Kuidas? Tähendab kindlus lauges?“

„Jah, lauges.“

„Kuid teie jäite elusse?“

„Mina olen, õigust õelda, niijama hästi keeleteadlane kui ka rohuteadlane. Hünlastel oli palju haawatuid, jellepärast heitsid nad minu peale armu.“

„Aga teijed?“

„Jätame parem selle jutu!“ hüüdis isa Pierre, kõrwu kätega kinni toppides

Professor ei wastanud midagi, kuid tema filmad awaldasid, läbielatud hirmjaid sündmusi meelde tuletades, niijugust kohutawat hirmu, et naisterahwad, kes tema filma waatasid, tahtmata kahwatasid.

Peale lühikest wahenaega algas jälle kange juurtüki mürin, mille wahela püsside pragin kostis. Nähtawaste lasti lähema mäe teijepoolsel seljandikul. Kõik kargasid oma paikadelt ja jooksid kindluse müüri peale. Minult wana professor jäi oma paiga peale, halli, jasis pead käte najale toetades, ja tema filmades oli ikka veel seefama ilme, mis sinna jutu puhul Sung-Dongi langemisest tekkimud. Suurtükkide mürin rauges; professor ei märkanudki feba. Ta oli täieste oma kohutawatesse mälestustesse juitunud.

Tema mõtteid jegas kantsi komeandandi ilnumine; rahulolemise naeratus järas volguülema laial, heajüdamilisel näol.

„Mul on õnne“, ütles ta, „Arwatawaste saan warstigi jälle mõnehuguse autähe „ennenagemata wahwuse cest, millega peotäis mehi sissepiiratud kantsis tuhakorda juurema arwulise waenlase wastu pidanud.“ Arwatawaste ilmub see sõnum kõigis ajalehtedes.“

„Siis arwate, et metõeste päästetud oleme? küsis wana professor.

„Mis minusse puutub“, ütles polguülem, „siis olen ma walimis oma sõjamehe sõna andma, et meie asi juurepäralt edeneb! Nad tungiwad kiireste edasi; laiskmine jäi wait, nähtawaste on lahing wõidetud, ja nüüd tulewad nad otse siia.

Senini aga tulin neid minutisi teiega mööda saatma, sest et ma mõnda asja teie käest teada tahtsin saada. Mälestate meie juttu sõuna ajal, Sung-Dongi sissepiiramisest? Mind kui sõjameest huwitab see lugu. Kas tõeste ei olnud võimalik kindlust päästa?“

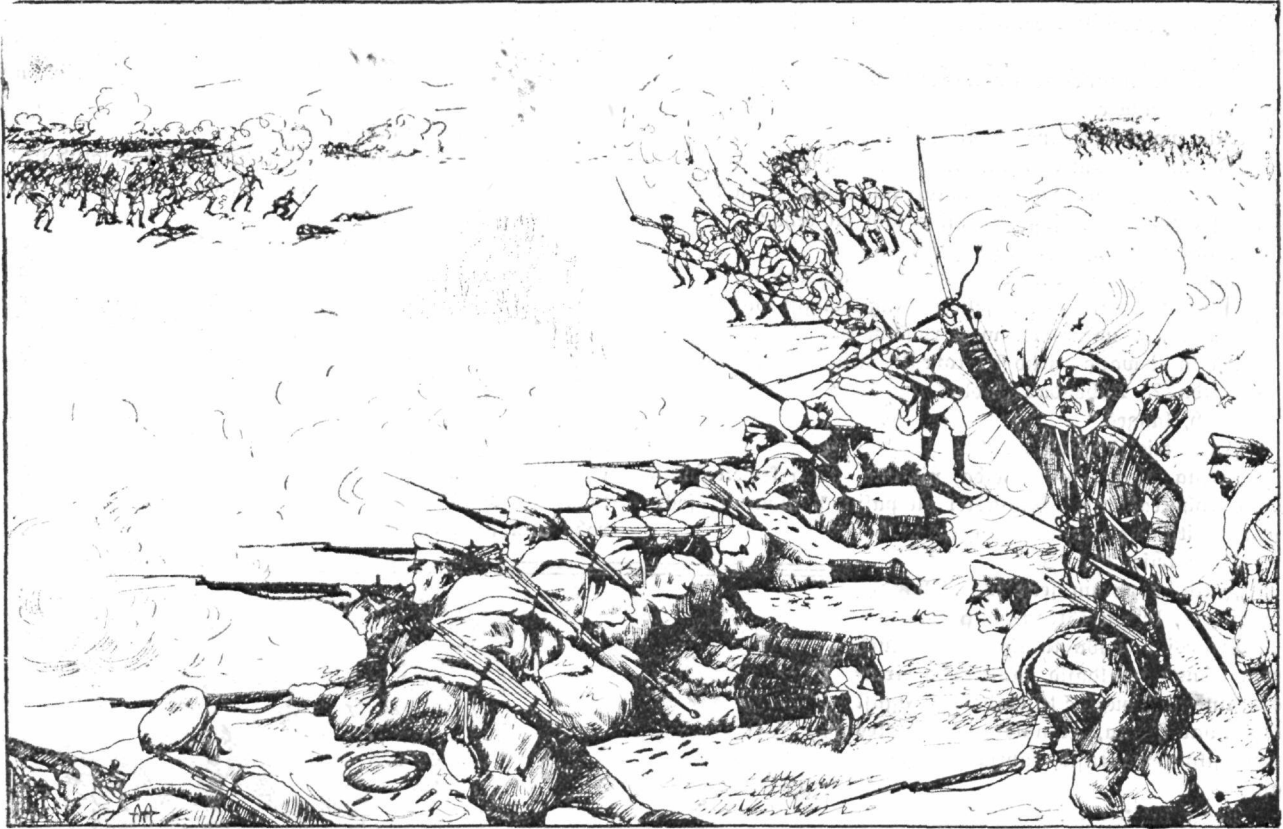
„Ei, kõit, mis võimalik oli tehtud, wäljaarwatud üks asi.“

„Mäh! Nii siis oli ikka midagi filmapaari wahela jätud. Mis nimelt?“

„Kõit ei oleks tohtinud emmast elujalt hünlastele alla anda, ijaarwis naisterahwad. Pidage meeles, et ma kord juba seejuguise asja läbi olen teinud. Ma nägin hirmjaid piinasi, nägin surma keewas katlas, nägin naisterahwaid. . . Oh, Jumal! Ma imestasin alati, et peale selle kõige veel rahulikult magada wõin. Mind seoti puu külge ja filmalaugudesje torgati okkad, et filmad kinni ei lähaks ja teiste piina pealt näeksid. . . Kuid kui hirmus ka see pilt ei olnud, veel hirmjam oli mu hingepiin, kui mõtlemin, et mul võimalik oleks olnud neid kõiki õnnetuud täieste maiguta rohu abil juba ennemast nendest hüundmustest päästa, mis

Sõjamehe lahumine kodukülalt.

Wastastikune lastmine Ida-Preiſimaal.

neil nüüd surma eel läbi tulid teha. Teie ütlete — mõrt-
suldas? Do, ma olen valmis miljon korda niisuguseid mõrt-
sulatöösi ette võtma ja astun siiski puhta südametunnis-
tusega sõdigeidõrgema lohtumõdistja ette."

Polguüleml tõusis ülesse, surus professoril kõvaste kätt
ja läks müüri peale.

Zällegi jäi wana õpetlane ükšinda oma mõtetega.

Ükšilt läks üks lahti ja, tuukudes, astus polguüleml
tuppa. Tema nägu oli jurnutahwatu. Ta neelas ühe sõd-
muga klaasitäie wett alla ja langes raskelt toolile.

"Nähtawaste," tähendas professor külmawerelijelt, "ei
ole abi loota?"

"Ei, ei!"

"Kas nad teawad juba sellest?"

"Kestki ei tea weel midagi, peale minu."

"Aga kuidas teie teada saite?"

"Mina olin müüri ääres, wäikse salawärawa juures.
Kõrraga koputas keegi värawa peale. Ma awasin. See
oli mandšurlane-kristlane, pea raskete haawatud. Ta oli
parajaste lahinguwäljalt põgenenud. Europa wäesalk on
lõõnud: nad on kõik oma padrunite tagawara wälja lastnud
ja olid sunnitud ranna äärde tagasi pöörama, laewade
juurde, abi tooma. Wähemalt kolm päewa lähed enne
mööda kui nad uueste siia tagasi jõuawad."

Professor lasi pea longu.

"Kui kaua wõime weel vastu panna?"

"Tund wõi kaks, mitte kauem."

"Ja pääsemise lootust ei ole mingisugust?"

"Ei mingisugust!"

Üks läks lahti ja tuppa tormas Ensley. Tema selja-
tagant paistis Kaller, Patterion ja mõned pärismaalased-
kristlased.

"Mete mingisuguseid sõnumeid saanud, polkownik?"

Professor Werjer astus ette.

"Praegu jutustas polkownik mulle kuidas lood seisawad.
Kõik lähed nagu kord ja kohus. Nad jäid mõneks ajaks
peatama, kuid homme hommikul on nad siin. Hädaoht on
möödas!"

Kõõmukarjatus pääses kõigi toas wübijate rinnust.
Nad naersid ja pigistasid üksteise kätt.

Päew läks rahulikult mööda, wõtsjad ei teinud mingi-
suguseid kallaletungimise katseid. Polguülemlal oli kõik selge:
ta oli kindel, et nad oma haawatuid kogusid ja wiimase
otjustawa hoobi andmiseks ettwalmistusi tegid. Teised selle
wastu olid arwamises, et paugutamise lõppemine märgiks
on, et waenlane lõõnud on ja sissepüramine nüüd lõpeb.
Ja sellepärast oli õhtusõõgile kogunud seltskond ka lõbusas
meeleolus, mida see weel ülendas, et nüüd annu oodatud
kalamari ja kolm kuulja wiina pudelit lauale ilmutisid. Kuigi
taas wäga juur ei olnud, jattus kalamarija siiski kõigile, jäi
ijegi weel järele.

temal kõi wivendama; hirmja jõupingutusega sai ta weel suu awada ja öelda :

„Mu laps! Meie tahtsime teid sellest põrutawast sündmusest päästa; teie olesite niisama rahulikult magama uinumud, nagu kõi. Ma panin kalamarja sisse kihwti. Rahju tegite, et seda ei jõonud; nüüd olesite päästetud olnud, nagu nemadki.“

„Mu Zumal!“ hüüdis neiu hirmust pärani kistud silmadega wanamehe otja waadates. „Tähendab, teie kihwtitasite kõi ära!“

„Jah, ma kihwtitasin neid, kuid selle eest päästsin ma neid selle eest, mis surmalt hirmjam on. Teie ei t u n n e h i i n l a s i. Weel tund aega, ja meie olesime kõi nende küüsi langenud. Eõõge ometi nüüd kalamarja, mu laps, palun teid! Kuulake, juba nad tulewad.“

Ja tõeste, akende alt kostis korruga püsside lastmine. „Ruttu, ruttu! Teie jõuate weel nende küüsi pääseda.“ Kuid neiu ei kuulnud enam tema sõnu, minestanult

langes ta põrandale. Wanamees seisis ja kuulatas, mis dues sündis. Kuid mis see on? Halastaja Zumal, mis see on? Kas ta tõeste peast rumalaks on läinud? See on ju europlaste hääl! Ja, jah, kostab wali hurraa. Rahtlust ei wõi olla. Mingijuguse imeteo läbi on päästjad siia jõunud. Meeleheitmine kistus ta kõwerasse, ta ringutas käsa ja hüüdis :

„Mis ma tegin! Mis ma tegin!“

Wene wäesjalga ülem, kapten U., tungis esimehena jellesse kohutawasse jõomatuppa, kus tardunud inimesed istusid ja lamajid. Minult noor neiu oigas weel tasakefi, ütfinda temas tujukub weel elu. Kuid ei, — weel üks kogu ajas enese korruga ülesse, et wiimast kohust täita.

Siikumata ukse peal seistes nägi kapten U., kudas suur, hall pea ülesse kerkis, kudas wärisewad käed lauast kinni kahmasid ja profesjori hääl kähijewa karjatusejana läbi toa kõlas

„Zumala pärast, ärge puutuge kalamarja!“

Nende sõnadega kukkus ta maha ja suri.

Maakuulaja.

Suriija sõjamees.

Osterode osjasel maal,
mis täis raba ja rohtu,
lamab were sees õõsifel aal
sõjamees, süda täis ohtu . . .

Rind täis waimustust, waenlast ta
tahtis wõita wõi surra,
tahtis tapelda mehena,
keda hädad ei murra.

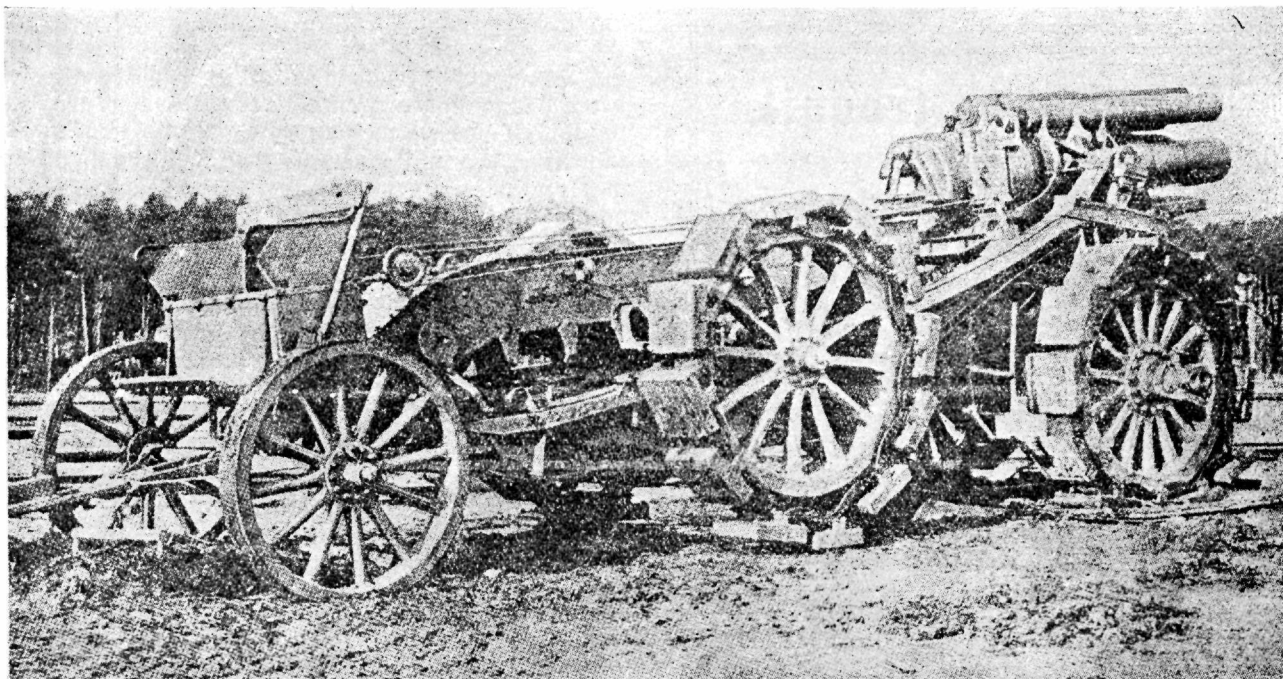
Ja ta wõitles ja langes kui mees,
lamab nüüd raugewal rinnal,
lamab jõuetult were sees
Breisimaa pimedal pinnal.

Lahingu käre on waikinud,
haawatud oigawad waewas,
werine töö on lõpetud,
tähed järewad taewas.

Korruga on kui kummardaks
suriija kohale keegi:
walu jääb äkitselt vähemaks,
janu — meelet läeb seegi!

Rind saab tal korruga kergemaks,
filmad waatamast ei wäsi:
surijal on, kui silitaks
teda üks armas käsi.

„Emake!“ õhtab ta kange keel,
„ema, kas mind ja kuuled?“
Wiimast korda hingab ta weel,
waikjeks siis jääwad ta huuled! . . .

Saksamaa raske suurtükivägi.

Praeguse aja puhul on ajalehed mitmel korral jelle peale tähendanud, kui suur tähtsus Saksamaa suurtükiväel on. Neil on soomustatud wagunid ja automobiliid suurtük- tide edasi vedamiseks, kergeste edasi veetavad kiirtule suurtükid, eritiiselt ohulaevade lastmiseks valmistatud suurtükid, ja need enamaste kõik kõige uuemat moodi. Seearanis suur on aga jelle raske suurtükiväe tähendus, millest paari nädala eest kõneldi, kui jakslastel Ida-Preisimaal venelaste- tega suurem tootupõrkamine oli, mis suure hulga sõjameeste elu maksis. Saksamaa raskes suurtükiväes leidub 16-tollilisi suurtükke, need on eraforraliselt suured ja rasked. Iga 16-tolliline suurtükk kaalub 750 puuda. Seejuguje määrata edasivedamiseks läheb kõige suuremaid lokomobili ja i-

äralsi laiade ratastega platvormi tarvis, nii et ka mudaje, javiije ja liivaje maa peal edasi jõuavad. 16-tollilised suurtükid lajewad kuni 10 wersta peale. Iga laeng kaalub 40 puuda. Enejefti mõista, et kui niijugune kuul waenlase ridadesse satub, siis ta seal hirmjaste laastab. Üksainukene paut sihutejefti määrataft läheb vähemalt 10.000 rbl. maksma. Ajalehed kõnelesid kord, et jakslastel ka 21-tollised suurtükid olemat (Kruppi wiimane jaladus), kuid asjatundjad peawad jeda liialdujeks. Seejugujeid hiiglasti oleks täieste wõimata lahinguwäljal edasi vedada ja üles seada. Kuid ka juba 16-tollisteft suurtükidest on waenlaste hirmjaks laastamijeks küllalt, ja jelle peale jakslasted oma metjikus rüüstamijes peasjalitult loodawad.

Kõige wäiksem wabariik ilmas.

Seni oli kõige wäiksemaks wabariigiks ilmas Marino. See riigike on 60 ruutwersta suur ja temas elutsjewad ligi 12.000 elanikku. (Rahwahulga poolest järgmine on Monaco wiirstiriik — 1 1/2 ruutwersta suur ja 16.000 elanikuga.) Mõõdaläinud aastal on aga uus wabariik juurde tekkinud, mis Marinoft weel märksa wäiksem on, sest elanikka leidub temas kõigest mõni sada. Sellest hoolimata on wäiksel wabariigil aga juba oma maa- ja merewägi. See wabariik tekkis wiimase Italia-Türgi sõja puhul, ühel wäiksel Sporadi saarel ja kannab Nicaria nime. Siin panid greeklased suurepäralisi meeleawaldusi Italia wastu toime. Muidugi nabiti mitmed ninamehed walitsufewõimude poolt finni ja pandi „kindlusesse“ wangi. Kuid nüüd tekkis päris rewolutsion, kindluse peale jooksti „tormi“ ja politikawangid tehti lahti, pealegi ilma et see ühegi inimese elu

ohwriks oleks nõudnud, sest kindluse kaitsjad, kümme- kond Türgi soldatit, andsid endid alandlikult alla, kui wihast „rahwahulka“ lähinewat nägid. Need „sõjawangid“ ja saare Türgi kuberner saadeti Wäike- Aafiasse ja sõjariistade „müristamisel“ kuulutati Nicaria wabariik välja. Muidugi ei wõinud wäike wabariik ilma sõjawäeta jääda, kes teda wälise waenlase wastu kaitsmaks, sellepärast asutati selsamal päewal kohe 52-meheline rahwaaardiwägi. Peale jelle asendati Türgi sõjawäelt ära wõetud kaks kuulipildujat mootorpaadi peale, kelle kohuseks uue wabariigi randade kaitsmine on.

Sea abinõu.

Mees: „Arstiherra, kudas teil ometi korda läks minu abitaasat nii ruttu minestuseft äratada?“

Arst: „Üsna lihtsalt! Ma ümisesin ainult endamisi: Jmelit, kui iluta wäljanägemine minestanutel on!“

Wanfuwal troonil.

Baldemar Urbani roman wabastamise sõjast.

(Järg).

Sel ajal lendas üks imewäega sõna üle terve poolsaare. Alpidest kuni Atnani helises: L' Italia una — ühine Italia! Ükski Apennini poolsaarel ei wõinud seda nõiduslikult armast sõna kuuldes ükskõikselt jääda, kõige vähem weel seesugune mees, nagu prefekt Liberio Romano. Muidugi seisis ta kõige fardetawamal seisukohal selles wõitluses, aga ta oli ka selleks küllalt mees, et oma osa läbi wiia. Juba umbes kümne päewa eest oli ta Genuast kirja saanud, mis rohkem midagi polnud sisaldanud, kui need sõnad: „Viktorio Emanuele, Re dell' Italia una.*) Sellega oli nähtawaste tema meelsust proowitud. Ja kuna nad nüüd teadsid, et ta wabaduse liikumise waenlane ei ole, siis oodati tema, kui sõbra, poolt toetust.

See oli see suur pöördepunkt temale.

Pidi ta kohusetruu ametnikuna oma kuningat teenima ja sellele kõik üttelema? Wõi pidi ta rahwa teenistuses, suure isamaa teenistuses wabaduse eest välja astuma? Nähtawaste ei olnud tal kerge selles asjas otsusele jõuda, ja ikka ja ikka jälle tõusis ta ülesse, kahmas kübara, et minna.

Siis aga pomises ta ikka jälle: „Kuningas on ju jahi peal. Kuningal pole ju aega mind wastu wõtta!“

*) Viktor Emanuel, ühise Italia kuningas.

3.

Don Taddeo, see küürakas salapolitseinik, selle hertsog Ugo noore Felice Comboni jälgedele äsitanud, oli wäike, inetu mehike. Tema näokarw oli kahwatu, aga mitte pruunifas-kahwatu nagu suuremal osal Neapoli elanikkudel, waid kollakas, ja see andis temale haleda, haiglaste jume; nina oli tal suur, torgelt küürus, filmad mustjad, wäikesed, ja sa-gedaste salakurja, luurawa ilmega, käded ja jalad pikad nagu kõrendid, kuiwetanud ja kondised.

Nii siis ei wõinud ta loota, et naised ja neiud teda pööraselt armastaksid. Naiste ja neiude läbi oli juba nii mõnigi siin Neapolis haljale oksjale jõudnud, aga Taddeol oli see edasi-pääsemise teekinni. Kui ta elus edasi jõuda tahtis — ja seda pidi ta oma arwamise järele — siis oli waja seda mõnel teisel teel katsuda. Nii noor kui ta weel oli — nelikümmend üks aastat oli tal kõigest turja peal —, siiski oli ta juba hulga seesuguseid katseid, elus edasi jõuda, ette wõtnud. Ta oli Benedettost pärit, oli aga oma wane-mate hõlma alt, kes temast auvat kingseppa olid tahtnud teha, juba warakult ära jooksnud. Siis oli ta kord siin, kord seal ringi ajanud. Genuast oli ta Montewideosse välja rändanud, kus ta selle eest, et

oma ja wõõra wara wahel wahet ei mõistnud teha, riigi wangihooonesse kuueks kuuks prii leiwa ja forteri otsa sattus. Oli see waewaline aeg möödas, saadeti ta järgmise laewaga jälle Genuasse tagasi, et tal sel kombel wõimalus oleks oma näpumehe kunsti oma isamaal edasi välja harida.

Siin ärkas nüüd don Taddeos ärawõitmata armastus kunsti wastu, mis ennast kõigepealt selles awaldas, et ta ühel waesl, laatafi mööda ümber rändawal titetantšitajal tema tited ära warastas ja iseoma käe peal nüüd teatri direktorina edasi rändas. Aga ta see ei olnud weel õige tee õnne poole, sest ühes Toskana wäikeses külas, kus don Taddeo laada

Prantsuse wäeosjade ülemjuht, kindral Joffre.

peal oma kunsti näitas, trehwas ta eespool nime-
tatud titetantsitajaga ootamata jälle kokku. See
tundis oma tited uuesti wärwist hoolimata ära, re-
bis direktori don Taddeo puldani tagant wälja, —
küttis tal põrgu palawaks ja läks oma näitelawaga
minema, kuna don Taddeo siniseks peksetult ja
poolfurnult maha jäi.

Nüüd pidas don Taddeo üksteise järele tallipoisi,
kirjakandja, adwokadi kirjutaja, kosjafobitaja ja ime-
arsti ametit, ja kui tal sealjuures jällegi wäike õn-
netus juhtus, mida asjaosalised tingimata allkirja
wõltsimiseks tahtsid tunnistada, andis ta, kui targem,
järele, see tähendab, ta kadus fiireste oma seniselt
tegemusewäljalt.

Nõnda jõudis ta Neapolisse, kus ta wiimaks arusaamisele
tuli, et ta nimelt just sala-
politseinikuks sündinud oli
ja see ka tema õige elu-
kutte on.

Kes aga nüüd uskunud
oleks, nagu poleks Taddeol
soowi parema elu jaoks
olnudki, kui kahetümne wi-
letsa bajochi eest aastas
päew päewa kõrwal Nea-
poli uulitsate nurkadel seis-
ta, rohkearwuliste kelmide
järele jooksta ja digufe eest
wõideldes oma nahka tu-
rule kanda, see oleks te
male suurt ülekohut teinud.
Nii loll ei olnud ta mitte.
Ta nägi oma uues ametis
ainult wõimalust oma
pikka nina kõiksugu segas-
tesse asjadesse toppida,
ford siin, ford seal altkäe
maksu taskusse pista —
lühidalt, nagu öeldakse
„segases wees kalu püüda.“
Ühel päewal, nii unistas
ta, peaks tal wiimaks
ometi õnnestama kõrge-
male tõusta, kui ta mõne
wandefeltsi, kuningaga elu
kallale tippumise plaani wõi
Jumal teab mis uiles leiab. Peaasi oli sealjuures,
et siis Taddeo kuninga poolehoidmine, waimuanded
ja suur truudus sündsalt walgustatud saaksid, siis
olid hea sissetulekuga koht ja kõlisesew autasu eneselt
mõistetawad asjad.

Nüüd oli temale õnn noore hertsogi di San
Baltosa kujuk lähinemud. See oli temale juhatanud,
kudas ja kus midagi wälja nuuskida oleks. Posilipo
talupoeg näitas Taddeole just parajaks mehiks ole-
wat, kelle kaudu ta ametis edasi jõuab. Tema aga-
rus oli nii siis piirita. Ta tahtis ja pidi midagi
wälja nuuskima. f. o. üles leidma, et tema täht wiimaks
ometi tõuseks ja ta õnnelikkude sadamasse jõuaks.

Pikkamisi uitas ta üle San Ferdinando platfi ja
asus tähelpanemataalt don Gennaro poe lähedale
müüri äärde seisma, kus ta laisalt ja ükskõikselt
pealt waatas, kudas willu näpiti.

Mõned lapsed tegid uulitsal maas wallatust ja
lastsid elawalt kuterpalli

„Kuskil mujal maa peal pole nii wäikseid lapsi
kui Neapolis“, tegi don Taddeo juttu, kuna ta sija-
mani don Gennaro ja Felice jutujamist pealt oli
kuulanud.

Don Gennaro lõi filmad korraks tema poole.
„Teie tahate wiist ütelda, et kuskil mujal nii palju
wäikseid lapsi ei ole kui siin?“ küsis ta.

„Ei, ei,“ wastas Tad-
deo wisalt, „ma tahan
ütelda ja kindlalt, et Nea-
poli lapsed wäiksemad on
kui mujal maailmas, ja
iga wõdras, kes Neapolisse
tuleb, on tingimata ka selle
samas arwamises.“

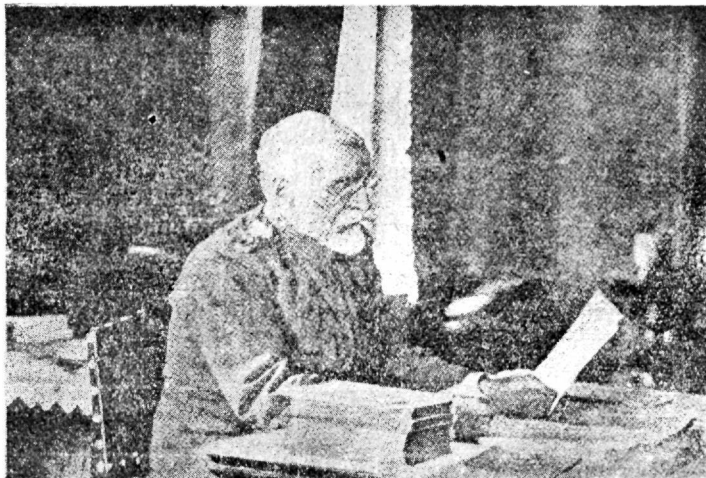
Dan Gennaro kehitas
õlasi, nagu wiletsa nalja
üle; tema arwates olid
kõik lapsed igalpool ühe-
sugused wäiksed, muud
midagi.“

„Nii sama on siin wa-
nemaid inimesi kui mujal,
ja see on üsna loomulik“,
kedras Taddeo oma jutu-
lõnga wirgalt edasi. „Kas-
wab puu wõi pöõfjas heas
maas, hea kliima käes, siis
edeneb ta palju rutemine
ja elutseb kauemine. Nii-
sama ka inimene. Kuue,
seitsme kuuga näeme siin
juba lapsi uulitsal, nad
joofsewad ja roomawad rin-
gi ja on nii elawad, nagu
ei kuskilgi mujal. Seesugu-
ses wanuses, mil lapsed
mujal maal veel mähtme-
tes on ja neid igasuguse
tuuleõhu eest kartlikult war-
jatakse, lastewad nad siin

juba uulitsal kuterpalli, hingawad paradiislikku
õhku sisse ja omandawad siin waba, kauni päi-
kese sees selle ilusa, terwislike jume, mida kõik
wõdrad imestlewad; nõnda tuleb, et nad arwawad,
nagu ei oleks kuskil nii wäikseid lapsi kui Neapolis.
Wanuses jälle wältab elu kuni wiimase hingeõhu
sädemeni, ei tunta siin tarduma panewat külma ega
kõledat tuult, ei kopsupõletikku ega ühtegi teist nendeft
rohkearwulistest tõbedest, mis halwa ilma mõjul teki-
wad ja elule wägiwaldse lõpu peale teewad — oh,
Neapol! Kust ammutawad Neapoli elanikud oma
wastupanemise jõu rööwimise ja rüüstamise, wilet-
suse ja waeususe ja kõigi nende wõdrawalitsuse muht-

Kuninglik Kõrgus
Serbia troonipärija Aleksander.

Serbia wägede juht Putnik.

luste wastu, kui nad mitte paradiisis ei elutsaks, mille ainus õht juba neid kõiki teisi eluwiletsusi unustada laheb.“

Don Taddeo oli kawal. Ta teadis, et Neapoli elanikud usinad on isamaa armastuse õnge otja hakkama, ja wadistas nüüd Italia headest omadustest weel edasi, et esmalt wähemal oma pealtkuulajate usaldust hästi wõita. Iseäranis elawalt ja kaastundmusega kõneles ta maa-elust, wiljapuu aedadest, ja wiljapõldudest, ja weel ei olnud weerandtundigi möödud, siis teadis ta juba Felice häda ja seisukorda. Siis, kui ta märkas, et see minekut hakkas tegema, ütles ta järsku: „Ma pean minema. Wõtaks kurat kõik talitused. Ma pean prefektiga kokku saama.“

„Prefektiga?“ küsis Felice.

„Jah, ma lähaksin küll parem põrgusse. Aga ei ole parata.“

„Ja mina tahan ka prefektiga kokku saada.“

„So, hüwa. Lähme seltsis. Muidugi. Ja kui teile abiks wõin olla, siis ütlege ainult misugune asi teil ees on. Ma arwan, et teile juhutada wõin, kuidas seda teha tuleb, et tagajärje peale kindel wõiks olla.“

Nad läksid koos edasi, ja teel jutustas Felice kurja aimamata oma loo täpisealt ära. Tal olewat maksud tajumata jäänud ja sellepärast olewat tal muist warandust pitseri alla pandud, nii et ta seda enam tarwitada ei wõi. Ta arwawat et kui ta oma asja prefekt Liberio Romanole ära seletada saab, siis see tema waranduse aresti alt wabastada laheb.

Don Taddeo teadis wäga hästi, et Romano siin ükshinda midagi teha ei saa, waid et asi enne mitmest kümnest ametkonnast läbi peab käima, kuid sellest hoolimata julgustas ta Felicet ja rääkis pika loo sellest, kuidas tal omal Salerno lähedal wiinamägi olnud ja kuidas seda niisama ka ülekohtusel teel ära tahetud wõtta. Ta sajatas sealjuures Romanot nii kuidas wähegi mõistis ja awaldas soowi, et Liberiot

palawik peaks tabama, et rahwas selgi kombel oma kõige suuremast nuhtlusest pääseks.

Enesefi mõista ei jõudnud kohmetu ja wilumata Felice oma asjaga prefekti kantseleis kuigi kaugele, pealegi kus ta sellekohaseid seadusi ega määrusi sugugi ei tundnud. Prefekti ennast ei saanud ta nähagi. Muidugi oli noor, kuumawereline mees selle oma lootuste luhtamineku üle hirmus wihane, pealegi kus ta süüd mitte oma asjatundmatusest ei otfinud, waid süüdlased tema meelest ainult alatu prefekt ja tema äranõetud ametnikud olid.

Prefekti kantselei lähedal uulitsal ootas teda tema uus sõber don Taddeo ja nad läksid seltsis ühte wäikesse kortsi.

„Noh,“ küsis Taddeo, „kudas lood on? Ei midagi head, mitte midagi, eks ju?“

„Petised on nad kõik,“ hakkas Felice oma wiha südamel pealt maha puistama, „kerjusets tahawad nad mind teha.“

„Kui seda enesele meeldida lasete.“

„Meeldida lasen? Mis wõin ma siis teha? Kas ma ei ole kõik teinud, mis wõisin?“

„Kudas igaiüks asja peale waatab. Kõik ja ei mitte midagi. Mõnesugustel elujuhtumistel, kus kõik mängu peal seisab, peab ka päästmiseks kõik abinõud käile wõtma.“

„Mis selle all mõistate?“

„Mii palju on ometi selge, minu armas don Felice, et teie õnnetus ühest ainuast asjast ära ripub. Kui prefekt teid aidata tahaks, wõiksid ka tema ametnikud seda. Ta ei taha aga seda, ja sellepärast on tema teie wastane, ei keegi muu.“

„Ja mis edasi? Ma ei wõi ju prefekti sundida, kui ta ei taha.“

„Just sellepärast peab teisel kombel ennast aidata oskama,“ wastas don Taddeo iseäralikult wiivitades ja luurawalt.

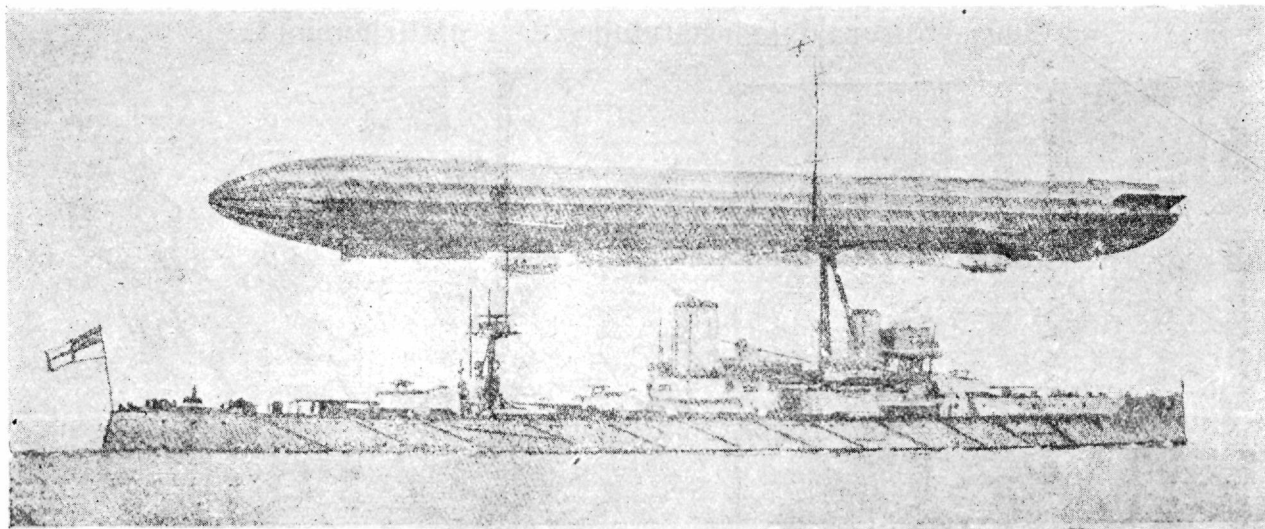
Felice wõis aimata, mis ta mõtles, ei wõlnud aga midagi, ja Taddeo hakkas äkitselt noore talupoja wõõd suure huwitusega filmitsema.

„Mis see on?“ küsis ta ja näitas ühe pikerguse asja peale.

Parajaste sel ajal oli sõjariistade kandmine ära keelatud ja Felice oli sellepärast oma pussi, mida muidu täielikult nähtawal kandis, sügawamale wõõ wahahele pistnud, et seda ei nähtaks. Oli juba see keeld fergeste ärewusesse sattuwate Neapoli elanikkude were keema ajanud, siis äratas Neapoli selleaegse wägewa politsei direktori Ajossa teine keeld, et

Sõjamehena lahinguwäljal wiibiw Cesti ajakirjanik J. Weidenstrauh, selle kirja meie minewas numbris tõime.

Saksa juhitud õhulaev „Zeppelin“ ja Inglise dreadnoughti tüüpusline
foomuslaev.

Wigtheadi miinid.

Suurtükid on miinipaadidel teiste sõjalaewadega võrdlemise vätikesed, ja miinipaadide vägewus seisab peaaesjalikult — miinide lastmises.

Misugused on nüüd need miinid, milledest igalpool nii palju kõneldatakse?

Runa peaaegu igas sõjalaewastikus ainult nõnda nimetatud Wigtheadi iseliikuwaid miinise tarwitatakse, siis kõneleme ainult nendest.

Wälispidi on miin teraw, sigari kujuline, tagantotsast märksa terawam kui eestpoolt. Selle sigari pikkus on umbes 18 jalga, läbimõõt — umbes 1½ jalga ja ta kaalub 40 puuda ümber. Üks miin läheb ligikaudu 6.000 rubla maksma.

Digust veldes on miin üks kõige täielikumatest masinawärkidest, mis inimese mõistus wälja arwanud, ja mitte asjata ei tähendata, et miin — peaaegu elus olewus on.

Päris tõeste, kujutage ise ette. Waja on miini ainult wette heita ja temale esialgne siht anda — ja asi on tehtud.

Suure kiirusega liigub ta ise wee sees edasi.

Ta ise asub nii sügawasse wee sisse kui soovite, ja liigub selles sügawuses edasi.

See sügawus walitakse ka niisugune, et miin just wastu laewa kõige õrnemat kohta pörfaks, kus enam soomuseid kaitseks ei ole.

Siis, kui ta waenlase laewani on jõudnud, wõidab ta ise kõik takistused ära, lõhub näit. traatwõrgu, mis laewa ümbritseb, ja lõhub ise just siis, kui wastu laewa pörfab.

Kui miin wette langedes kogemata ehk sellest sihist wälja jattuks, mida temale lastmise filmapil-

gul anda taheti, siis parandab ta ise selle wea ära ja wõtab ise õige sihi.

Ta ujub wee sees ainult selle maa ära, mis temale ülesandeks tegite, ja kergib peale seda ise weepinnale wõi wajub põhja, selle järele, kumb wiis teile kasulikum on.

Lõpuks weel üks iseäranis tähtis asi. Oma laewa peal on miin täieste hädaohuta ja temaga wõib peaaegu igatewiisi talitada. Hädaohtlikuks muutub ta alles siis, kui ta wette on langenud ja oma laewast juba teatud maa ära ununud — alles siis saab ta omaduse millegi wastu pörgates plahwatada.

Noh, kas pole tõsi, eks ta ole ju nagu päris elaw olewus kohe.

Auf, mille miin plahwatades laewa külje sisse lööb, on kardetaw. Seesugune auf käib harilikult pikuti üle laewa kere ja kuna laewal ruumid põigiti laewa seisawad, siis wõiwad korraga mitmed ruumid wett täis minna.

Ja laewa wee peal hoidmine ripub siin ainult laewameeste wäledusest ja laewajuhtide külmawerel-
susest ja selgest mõistusest ära.

Lüttichi ajalooft.

Parajaste just saja aasta eest wõitlesid Wene wäed kindral Tshernõshewi juhatusel Lüttichi müüride all, mida sel ajal prantslased kaitsefid. Kuigi wene-lastel suured suurtükid ja teised abinõud puudusid, wõtsid nad siiski kindluse õõ-päewa jookkul ära. Nüüd aga heitles Saksa sõjawägi oma kõige uue-
mate Kruppi suurtükidega kaks nädalat selle kindluse müüride all ja kaotas seal furnute ja haawatutena kaugeft üle 40.000 mehe.

Suure Europa sõja wastufaja Wene ajakirjanduses.

Wana Franz Josef.

„Do, Willem! Kus on meie Austria. !“

(„Ter.“)

Franz Josef ja Willem.

„Willu, sõber, aita!“

„Kannata, isake, mul omal nina werine...!“

(Sol. M.)

Sakslaste karwapealsus.

Sakslased ajawad oma asju karwapealt ehk akkurat — seda wanafõna on meil alati korratud. Kõik ei tea wist weel selle tähendust, sellepärast jutustab Meie Mats siin ühe tdeste fündinud lootele, mis tatslaste akkurat-mõistet walgustab. Neli hispanlast istusid Berliini wafjali puhwetis ja igakõks nendest tellis enesele 1 marga eest teelekastet. Kui nad seda ära joonud oliwad ja minema tahtsid hakata, kutsus esimene hispanlane kelneri, andis sellele neli marka, ja kõik neljalesti tõusid piisti. Kelner aga astus neile tee peale ette ja küsis teise hispanlase käest: „Aga teie rehnuung?“ — „Mina maksin kõigi nelja eest,“ seletas esimene. Seda aga kelner ei wõtnud kuuldawats, waid kordas oma küsimust waljemalt. „Wist loeb ta kolm marka oma jootrahaks,“ naeris teine hispanlane, „noh, ma wõin talle kolm marka weel näosse wifata.“ Kelner wõttis kolm marka wastu ja lastis esimese ja teise hispanlase enesest mööda, pidas aga kolmanda kinni ja küsis jälle: „Aga teie rehnuung?“ — „See on liig!“ hüüdsid hispanlased; „kas siin ei ole politseit?“ — „On küll, ma kutsun ise kohe, kui joowite,“ wastas kelner rahuliult. — „Ei ole waja skandali teha,“ ütles nüüd kolmas hispanlane. „Kui palju me weel wõlga oleme?“ — „Kaks marka,“ seletas kelner. — „Sähke siin oma kaks marka, aga ärge kiisake reissijaid.“ Kolmas hispanlane pääsis nüüd ka minema, aga neljandama käest küsis kelner ometi uueste: „Aga teie rehnuung?“ — Nüüd oli hispanlaste kannatus otfas; nad nõudsid politseit, ja kohe ilmus puhweti peremees isiklikult ühes politseinikuga. „See herra ei maksa oma rehnuungi 1 mark wälja!“ aebas kelner. — „Meie oleme 4 marga asemel juba 9 marka maksnud,“ wastasid hispanlased. — „Kudas juupiste oli tellitud?“ küsis peremees. — „Iga mees tellis ainult marga eest,“ kinnitasid hispanlased. — „Siis peab ta igakõks isiklikult oma 1 mark wälja maksma,“ seletas politseinik ähwardawalt, „ja keegi ei tohi emast nende asjade hulka segada, mida tema ei ole tellinud!“ — Widaegi polnud parata, neljas hispanlane pidi oma marga wälja maksma.

— „Aga meie ülelligjed 6 marka!“ hüüdsid nüüd kolm esimest hispanlast; „need makske meile tagasi, kui te nii selget karwapealsust taga ajate.“ — „Kus on 6 marka?“ küsis politseinik kelnerilt. — „Korjanduse-karbis seina peal,“ wastas see. Politseinik pööras ennast kanna peal hispanlaste poole ja seletas seadust: „Protesti ülelligse jootraha nõudmise wastu wõib ainult nii kaua awaldada, kui jootraha weel ei ole kelnerite ihsisuse korjanduse-karpi lastud. Teie maksetud jootraha aga on juba karbis, ja protest jääb tähelepanemata.“ — Kui peremees ja politseinik minema oliwad läinud, hakkasid pealtkuulajad sakslased suure suuga oma akkurat-korraldust kiitma. Neil olla wiisiks, et isegi pulmarahwas, kes puhwetist juupistet tellib, isiklikult oma arweid diendab, ning peigmees mitte pruudi arwet wälja maksta ei tohi. „Nii on meil kõik akkurat korras, ja arwe-wõlkmisi ei saa ette tulla!“ tõendati mitme laua tagant. Hispanlastele ei meeldinud Saksa akkurat-olu ometi.

Kasarmus.

Bolquilem waatab nekrutisi üle. Ühel nendest on kole räpased piiksid.

„Kas paremaid ei ole?“

„On uned, teie kõrgeausus...“

„Kus? Näita?“

(Wärisedes) „Kastis, lõrgea...“

„Aga tust kus on?“

„Woodi all, kõrgeausus...“

„Siis tee lahti.“

(Lõdisedes) „Ei... wõi... kõrgeausus...“

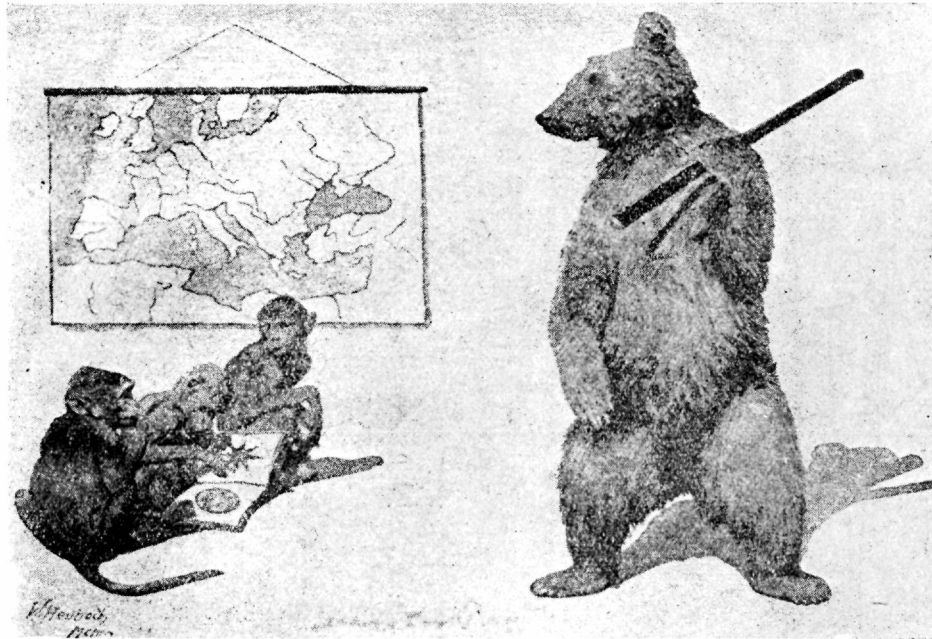
„Wispärast siis?“

(Põlwed hakkawad wärisema) — „Wõtit... ei... ole... kõrgeausus...“

„Aga kus wõti siis on?“

(Päris kohmetades) „Uute piikste taskus, kõrgeausus...“

▽ ▽

Uus Europa kaart.

Wõigas Willem wõttis mõõga,
tahtis ilma tappa maha,
tahtis kõiki panna lõõga,
fulats teha nagu waha.

Pommid wiskas Belgiasse,
piigid pistis Prantsusmaale,
pilgud heitis Baltiasse,
hiiglalaewad Inglismaale.

Aga wägew Wene karu
hakkas kangelst mõrjema:
„Ahwinägu, kus ju aru?!“
hõikas kõmijewalt tema.

Käpa kaardi peale pani,
ütles: Küll saad uued rajad,
kui ja nagu rumal ani
minuga siin jonna ajad!

Lühi kõit su sõjalikkus,
küll ja leiad rahu wittsas;
kaduma läeb kõit su rikkus,
ja su kaart saab wäike, kitsas!

Ütles, ja nüüd kuuli rahe
Saksamaale sajab, sajab:
Willu süda juba sahe,
ta ju rahust juttu ajab!

Dhaka Dtt.

Naisterahwa armastus.

Türgimaal.

— Oh, Ahmet, ja mu filmatera, kui wäga ma sind armastan, aga ma olen ühinda. Wõta weel wähemalt ometi paar naist.

Inimesesõõjate juures.

— Sa waletad, Pikko! Juba kaks nädalat meelitad ja mind, et ma sinu telki tuleksin, sellest ajast saadil on päike mitu, mitu korda tõusnud ja looja läinud, aga sina ei ole minule itkagi weel tükikesti walge inimese liha tuua wõinud... Ma ei tule su juurde!..

Italias.

— Millal ja, Giuseppe, saad ometi 80 pejectat meie pulmades jaoks kottu? Mina olen Italia neiu, kauem oodata ma ei taha... muudu lähem selle siia sõitnud wäljamaalase juurde teenima ja saan peiliks.

Saksamaal.

— Ma armastan sind, Otto, kangelste, kuid von Bergil on 20.000 aastast sissetulekut ja sellepärast on mul palju mõnufam temale minna... Ara jüski kurwasta: annan sulle sõna, et ja mu esimejeks armutejeks saad.

Hispanias.

— Karramba! Miguel, ja petad wist mind? Mis pärast rääkisid ja eila selle Mercedesega? Kuule, kui ja teda tõeste ei armasta, siis jää mulle truuts. Wastasel korral, Jumal on tunnistajaks, weristab minu püucoda tema sjetonna.

Prantsujemaal.

— Waat', see on juba lollus, Pierre! Kudas wõiwad sinu wanemad mind kofimast keelata. Ja kui nad ka ei luba, hakkame niijama koos elama...

Kuustria-Ungaris.

— Kuule, Alfred, jee on tühi wabandus, nagu ei wõiks ja mind enne kofida kui ülikooli oled lõpetanud. Näe, minu jõbranna läks noorele mehele, kes weel midagi lõpetanud pole, ja nüüd on neil juba kaks last... Säbene ometi, ma olen sinu peale päris wihane.

Inglismaal.

— D'yes, Jim, kui mind omale tahate, siis peate minuga jalapalli mängima.

Wene kangelane.

Rahwa lõbustused Böömimaa Saksja külas, kuhu Austria peastaabi walefõnum Saksja suurte wõitude üle on jõudnud.

Rumb on wiisakam?

Wene soldatil tekkis sakslase-sõjawangiga waielus.

„Rumbad on wiisakamad, meie wõid sakslased?“

„Muidugi meie,“ wastas sakslane, „waadake ometi, kui lahked külaliste wastuwõtad meie oleme. Wenelased, kes meil mitmesugustes supelusafutustes wõdruksel olid, on iftagi weel seal, meie ei lafegi neid nii naljalt minema...“

„Ei, meie oleme wiisakamad,“ ütles Wene soldat, „peale lahingut sõidutame teie soldatid alati raudteega Wenemaale, aga ise wantfime Berliini jalgfi...“

Muusikafoorid.

Üks haawatu jutustab järgmise lookefe:

• Meie luuramifalk juhtus ühes külas austerlastega kokku ja hakkasid üksteist Poolakeeli sõimama.

Wiimaks küsis üks austerlane:

„Mispärast teil muusikafoorid sõjawäe eesotjas on?“

„Ülemufe käst on niifugune...“

„Aga ma tean mispäraft — et surra lõbusam oleks...“

„Waletad... Aga kus teil siis muusikafoorid on?“

„Muusikafoorid on wäesalkade taga...“

„Aga mis jaoks nad seal on?“

„See on nende asi.“

„Aga ma tean mispäraft — et lõbusam lipata oleks...“

Saksjamaa sõjawäe toit.

Saksjamaa sõjawäe toit oleneb maakohtadest ära. Ujalehed kirjutawad Belgia sõjawäljalt:

„Oranwõnshi jaamas pidasid endid wangi wõetud Saksja ohwitserid väga wäljatutsu.walt ülewal. nad nõudsid wahuwiina ja kookifi...“

Kalifhis aga nõudsid Saksja ohwitserid, et neile kõik faerad wälja antaks. Nähtawaste ei ole ohwitserid idapoolsel sõjawäljal nii väga ära hellitatud.

„Meie Matfi“ tähtsaamat 1915. a. jaots

ilmub neil päewil. Suur kolmewärwiline sõjakaart kaasas.

Hind 25 kop.

„Teadus“, Tallinnas — Harju ja Kiiütli uulitsa nurgal.

„Sinufugufele pidin ma mehele minema, mitte sõttagi e wõeta sind!“

Rumbad on nüüd metslased?

Brantslased mõtlefid sellega ilma imestada, et sakslaste wastu oma metslastest koos seiswad afumaade sõjawäed wälja tõid; Willem wõib sellega hoobelda, et temal ifegi kõige parem poll hottentottidest ja Tsuulu-kahwritest koos seisab, kuigi need afumaadelt pärit pole. See selgub järgmisest telegrammist:

Warsfawist. Pärale jõudis esimene rong haawatud Wene soldatitega. Haawade ifeloom ei jäta kahtlust, et sakslased lõhkewaid kuulifi tarwitawad. Seni käisid ainult kuulujutud ringi, et sakslased Haagi lepingut on rikkunud. Kuid nüüd on meie soldatid sakslaste käest kuulifi ära wõtnud ja need on tõeste lõhkewad.

Saksja keisrile on see muidugi suureks troostiks: kuigi ta afumaad kaotanud on, metslased on tal iftagi alles jäänud...

Minewases numbris ilmunud keerdküsimuste seletus:

- I. Põial ja neli sõrme.
- II. Seft et wanad ei poegi.
- III. Kui rikas onu sureb.

Digeid seletust tuli kahelksa, wiltufeid mõni sada. Tulewases numbris anname uued keerdküsimused illesse.

Meie Mats ife.

Järgmine number ilmub 20. septembril.

Raskate tormijooks austrialaste peale Galitšias.

Rudas lõbusad prantslased ümberpiiratud Pariisis istusid.

1870.—71. aastal piirasid sakslased Pariisi ümber, nii et selle miljoni linna elanikud terwest ilmast täieste lahutud olid. Sellest hoolimata ei heitnud prantslased meelt ja waenlaste poolt ümberpiiratud linnas juhtus nii mõnigi lõbus looke, mille näitekirjanik V. sealsamas kirja pani. Siin üks nendest: „Seisab auväärt kodanik, linna kaitsewäe mees, wahi peal. Ta on wäsinud ja jääb siinsamas piissi najal pisut tufastama.

Teeb silmad lahti ja näeb: linna walli tagant roomab pikkamisi mingisugune päratu suur, tulipunase kuuli kujuline kogu lähemale. Ja see kerkib ikka kõrgemale ja kõrgemale, nähtawaste wahi poole tulla tahes.

„Kes tuleb?“ hüüab julge wahi.

Wahitus. Teist korda kõlab kiisimus, kuid tagajärjeta... Wahi lasub selle kogu poole. Kõhe jooksewad teised wahisalgad mehed kottu ja seal selgub, et walli tagant — kuu tõuseb. Ühisest peast pidas kodanik teda mõnesuguseks piiramise masinaks, mida linnamüütride alla weeretati.

Nõhkeste tuli ka „hobujeliha kottletidega“ lõbusaid lookesti ette, kui toidumoon otsa lõppes.

Sel ajal söödi küll ka rottisi, ja kassisi... Jsegi kirjatakandajaid tuusi, kui õnneks läks neid kinni püüda. Kuna aga need tuid wäljast ilmast teateid töid ja sissepiiratud kirjasti Prantsuse wägedele kandisid, siis söödi neid muidugi kõige suurema häda sunnil.

„Jga kord, kui tui liha söön,“ tähendasid mitmed, „on mul tundmus, nagu sööksin ma oma waest, lahket posteljoni.“

Kallide ratsahobuste peale, mis nende omanikkudele enne-malt wõiduajamistel hüglasummasti sisse töid, waadati nüüd ainult nagu toiduaine peale. Ei peetud enam nende jalgade wäledusest lugu, waid keha raskusest.

Kui kalli ratsahobuse omanikult küsiti:

„Kui palju oma hobuse eest nõuate?“

Wastas ta: „40 sentimi naelast!..“

Hoburaudteede tallisi nimetati lihtsalt: „Tulewaste kottletide istanduseks“.

Ja parislaste kõhud harjusid suurepäraliselt ruttu selle uue toiduga ära.

Ennemalt, rahu ajal, wõis sagedaste parislasi kodujänesega kaenla all uulitsal näha, nüüd oleks see aga kauni kardetaw olnud. Sest kodujänesed olid kõrges hindas.

Nagu alati, nii mõistsid kaupmehed ka nüüd olusi oma kasuks tarwitada ja nõudsid toiduainete eest meeletut hinda.

Seal tõusid wiimaks kuulujutud rahutegemise üle. Kaupmehed hakkasid oma toiduainete tagawara, mida seni hoolikalt jääteldrites alal hoidsid, juba pisut odawama hinnaga müüma. Üks lihunik otsustas oma kallis suurt siga ära tappa, mille olemasolemist ta seni kõige suurema hoolega koidide eest warjul hoidnud... Ohtuks oli sealihna naelawissi hästi kõrge hinna eest ära müüdnud.

Aga järgmisel päewal tulid uued sõnumid: rahu tegemise pole midagi wälja tulnud... Ja lihunik, kelle meel hale ja wihane oli, et sealihna nii odawalt ära müüdnud, saatis kõigitiudrukutele, kes liha oma herrastele ostnud, ütlema:

„Kui mulle igakõiks iga naela pealt weel wiis franki juurde ei maksa, ei müü ma teile terwel sissepiiramise ajal enam poostnaelagi hobujeliha-worsti“

Ja talle maksetegi juurde.